

Sygn. akt III UK 120/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania A.G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w dniu 24 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację ubezpieczonego A.G. od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 14 kwietnia 2016 r., którym oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 12 marca 2015 r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 35 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2193), ponieważ przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że nie jest on częściowo niezdolny do pracy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną

zarzucając naruszenie przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 286 k.p.c. przez jego niezastosowanie oraz niewezwanie biegłego do udzielenia opinii uzupełniającej na piśmie w odpowiedzi na liczne i szczegółowe zastrzeżenia wyrażone w piśmie procesowym, złożonym w określonym przez sąd terminie oraz niewezwanie biegłego na posiedzenie celem wyjaśnienia rozbieżności w obu opiniach; 2) art. 272 k.p.c. w związku z art. 289 k.p.c. przez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie konfrontacji pomiędzy biegłym lekarzem sądowym J.K. oraz biegłym lekarzem sądowym G.C. celem wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy ich opiniami, a w szczególności celem ustalenia dlaczego jeden i ten sam dokument w postaci badania MRI z 2014 r. doprowadził biegłych tej samej specjalności do dwóch całkowicie odmiennych wniosków a w efekcie do pozbawienia renty byłego żołnierza, którą pobierał przez 17 lat.

Wskazując na powyższe zarzuty ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów dotychczasowego postępowania oraz kosztów postępowania kasacyjnego.

Potrzebę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ubezpieczony uzasadnił stwierdzeniem, że skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 286 k.p.c. przez pominięcie zgłoszonych w sprawie istotnych zastrzeżeń do opinii biegłego lekarza sądowego neurologa i nie przeprowadził dowodu z opinii uzupełniającej oraz art. 272 k.p.c. w związku z art. 289 k.p.c. przez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie konfrontacji pomiędzy biegłymi celem wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy ich opiniami. Według skarżącego w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli strona zgłasza zastrzeżenia do pisemnej opinii biegłego, to należy wezwać go na rozprawę celem udzielenia ustnych wyjaśnień w przedmiocie zgłoszonych zastrzeżeń. Powinno to skłonić Sąd Apelacyjny do rozważenia zasadności wezwania wszystkich biegłych na rozprawę i wydania przez nich opinii łącznej co do stanu jego zdrowia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

W rozpoznawanej sprawie skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej oparł na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi.

W judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Skarżący jest w tym zakresie zobowiązany do sformułowania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność, a należy pamiętać, że o oczywistości naruszenia prawa możemy mówić jedynie, gdy w rozpoznawanej sprawie doszło do sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo

powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343 oraz z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, LEX nr 1844092 oraz powołane tam orzeczenia). Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym – w jego ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860).

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że wymagania tego nie spełniają zawarte w skardze kasacyjnej twierdzenia skarżącego, iż Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 286 k.p.c. oraz art. 272 k.p.c. w związku z art. 289 k.p.c. Zwrócić bowiem należy uwagę, że w tej sprawie oceny stanu zdrowia skarżącego dokonywało trzech biegłych lekarzy sądowych z zakresu neurologii i medycyny pracy, a w związku z tym, że dwie opinie sporządzone w postępowaniu dowodowym przed Sądem pierwszej instancji były rozbieżne Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego z zakresu neurologii

i medycyny pracy J.K. Biegły ten uznał skarżącego za zdolnego do pracy, podobnie jak biegła B.C. w opinii sporządzonej przed Sądem pierwszej instancji. Stąd Sąd Apelacyjny przyjął jako trafne i wiążące stanowisko dwóch biegłych neurologów, wyrażone przy rzetelnym i merytorycznym uzasadnieniu opinii, uznając, że skarżący nie jest częściowo niezdolny do pracy. Podkreślenia wymaga, że przepis art. 286 k.p.c. nie przewiduje obowiązku uzupełnienia już sporządzonej opinii czy to na piśmie, czy też w formie ustnej do protokołu rozprawy w każdym wypadku. Z zawartej w nim regulacji nie wynika także dla sądu obowiązek dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii innych biegłych. Przepis ten pozostawia sądowi decyzję, czy opinia wymaga dodatkowych wyjaśnień ze strony jej autora, a także, czy wyjaśnienia te powinny być złożone w formie ustnej czy w formie pisemnej. Obowiązek wezwania biegłego na rozprawę powstaje wówczas, kiedy sformułowania opinii nie są na tyle jasne i jednoznaczne, aby pozwalały na dokonanie na jej podstawie stanowczych ustaleń (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 160/00, LEX nr 536986; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 235/11, LEX nr 1129324; z dnia 3 kwietnia 2013 r., I UK 566/12, LEX nr 1383251; z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681; z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 262/15, LEX nr 2020486). Niezadowolenie strony z niekorzystnych dla niej wypowiedzi biegłego nie może być przyczyną dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych. Natomiast mając jasność co do oceny dowodów, sąd nie musi dokonywać konfrontacji biegłych. Zgodnie z art. 272 k.p.c., zarządzenie takiej konfrontacji jest prawem, a nie obowiązkiem sądu. Ponadto nie może zniknąć z pola widzenia, że skarżący nie zgłosił zastrzeżenia do protokołu rozprawy z dnia 27 kwietnia 2017 r. w trybie art. 162 k.p.c. w związku z oddaleniem jego wniosku dowodowego w tym przedmiocie. W judykaturze przyjmuje się, że strona nie może skutecznie zarzucać w skardze kasacyjnej uchybienia przez sąd przepisom postępowania, dotyczącego wydania postanowienia oddalającego wnioski o przeprowadzenie dowodów, jeżeli w trybie art. 162 k.p.c. nie zwróciła uwagi sądu na to uchybienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2014 r., I UK 311/13, LEX nr 1498596 czy z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 713/12, LEX nr 1391108).

Sumując powyższe, przyczyny, w których skarżący upatruje oczywistą

zasadność swojej skargi kasacyjnej nie przekonują. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do przyjęcia, że Sąd Apelacyjny rażąco naruszył 286 k.p.c. oraz art. 272 k.p.c. w związku z art. 289 k.p.c. a wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżącego o ocenie jego zdolności do pracy nie zadecydował sam wynik badania MRI z 2014 r., do którego odwołuje się jako zasadniczej przesłanki decydującej o wydaniu odmiennych opinii przez biegłego lekarza sądowego J.K. oraz G.C.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).